

باسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد خلخال

دانشکده پرستاری و مامایی
طرح درس پرستاری مادران و نوزادان ۱

عنوان درس: پرستاری مادران و نوزادان ۱
تعداد واحد: واحد
پیشنیاز: فرایند یادگیری و اصول آموزشی بهیمار، دارو شناسی
نوع واحد: نظری (۱۷ ساعت)
فراگیران: دانشجویان کارشناسی پرستاری
مدرس: خانم دکتر مظفری نیا

مقدمه:

مادران و نوزادان حدوداً ۲/۳ جمعیت هر جامعه ای را تشکیل داده و جزء گروههای آسیب پذیر جامعه محسوب می شوند، ارتقاء سلامتی این قشر از جامعه از وظایف عمده کادر بهداشتی درمانی بوده و سلامتی کل جامعه را در پی خواهد داشت. لذا ضروری است دانشجویان پرستاری با مراحل مختلف بارداری، زایمان، پس از زایمان و مراقبتهای مربوطه آشنایی کامل داشته باشند.

اهداف کلی:

دانشجو پس از گذراندن این واحد باید:

- 1- با اصول بهداشت مادران و نوزادان آشنا شود.
- 2- مراقبتهای جسمی، روانی و اجتماعی قبل از بارداری، دوران بارداری و پس از زایمان را بداند.
- 3- با دوره های مختلف جنینی، بلوغ، باروری و یائسگی آشنا شود.
- 4- با انواع بیماریهای زنتیکی و مشاوره های ژنتیک آشنا شود
- 5- انواع روشهای زایمان و روشهای کاهش درد را بداند به چگونگی فرایند زایمان طبیعی جهت ارائه بهتر خدمات مامایی آشنا شوند

اهداف ویژه:

- دانشجو پس از گذراندن این واحد باید بتواند :
- 1- بهداشت مادران و نوزادان را تعریف کند .
 - 2- وظائف پرستار بهداشت مادران و نوزادان را لیست کند .
 - 3- شاخصهای بهداشتی جامعه را محاسبه نماید .
 - 4- استراتژیهای سازمان بهداشت جهانی را فهرست کند .
 - 5- آناتومی قسمتهای مختلف دستگاه تناسلی زن را شرح دهد .
 - 6- فیزیولوژی قسمت های مختلف دستگاه تناسلی زن را بیان کند .
 - 7- قسمتهای مختلف استخوان لگن را تشریح نماید .
 - 8- قسمتهای مختلف استخوان لگن را روی شکل نامگذاری کند .
 - 9- انواع لگن ها را از نظر ساختمانی با یگدیگر مقایسه نماید .
 - 10- تاثیر ابعاد لگن در سطوح مختلف را بر سیر زایمان تفسیر نماید .
 - 11- روشهای بالینی پلویمتری را شرح دهد .
 - 12- اعمال پستان را نام ببرد .
 - 13- چرخه قاعدگی را بیان کند .
 - 14- علائم بلوغ را دسته بندی نماید .
 - 15- عوارض یائسگی را فهرست کند .
 - 16- نحوه تشکیل سلول تخم را بیان کند .
 - 17- انواع جفت(طبیعی و غیر طبیعی) را با هم مقایسه کند .
 - 18- علل ایجاد دردهای زایمان را فهرست کند .
 - 19- شرایط استفاده از انواع بی حسی را در زایمان شرح دهد .
 - 20- روشهای تسکین غیر دارویی درد زایمان را با یگدیگر مقایسه کند .
 - 21- موارد نیاز زوجین به مشاوره ژنتیک را نام ببرد .
 - 22- انواع شایع بیماریهای کروموزومی را لیست کند .
 - 23- احتمال وقوع برخی از بیماریهای ژنتیکی را در مادر محاسبه نماید .
 - 24- بر اساس طرح شجره نامه نحوه انتقال بیماری ارثی را تشخیص دهد .
 - 25- نظر اسلام نسبت به نسل سالم را بیان کند .
 - 26- طرز تشکیل بند ناف را شرح دهد .
 - 27- منبع تشکیل مایع آمینوتیک را بیان کند .
 - 28- اعمال مربوط به بند ناف را توضیح دهد .
 - 29- نقش مایع آمینوتیک را در رشد و تکامل جنین توضیح دهد .
 - 30- مشخصات هر یک از دوره های جنینی را شرح دهد .
 - 31- دوره های جنینی را تقسیم بندی نماید .
 - 32- گردش خون جنینی را شرح دهد .
 - 33- گردش خون جنینی را با گردش خون پس از تولد مقایسه نماید .
 - 34- تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری را در ارگانهای مختلف توضیح دهد .
 - 35- طرز گرفتن تاریخچه مامایی را شرح دهد .
 - 36- فواصل مراقبتهای پره ناتال را بیان نماید .
 - 37- آزمایشهای روتین دوران حاملگی را لیست کند .

- 38- نتایج آزمایشهای روتین دوران حاملگی را تفسیر نماید .
- 39- آزمایشهای لازم به مدد جو در دروان بارداری (بهداشت روحی - جسمی - تغذیه ، ورزش) را بیان کند .
- 40- واکسنهای مجاز در بارداری را فهرست کند .
- 41- حاملگی های پر خطر را شرح دهد .
- 42- بر اساس BMI مادر باردار ، میزان اضافه وزن مجاز برای وی را بیان نماید .
- 43- انواع ورزشها و روشهای آرامسازی دوران بارداری را شرح دهد .
- 44- انواع روشهای بررسی سلامت جنین را بیان کند .
- 45- روشهای بررسی سلامت جنین را با یکدیگر مقایسه نماید .
- 46- روش انجام NST را شرح دهد .
- 47- نتیجه تست NST را تفسیر نماید .
- 48- تکنیک OCT را توضیح دهد .
- 49- موارد اندیکاسیون انجام تکنیک OCT را فهرست نماید .
- 50- آموزشهای لازم پس از زایمان را لیست کند .
- 51- انواع روشهای تشخیص حاملگی را نام ببرد .
- 52- سن حاملگی را در خانم باردار با توجه به تاریخ LMP وی محاسبه نماید .
- 53- تاریخ احتمالی زایمان را در خانم باردار محاسبه نماید .
- 54- آموزشهای لازم به مادر مبتلا به تهوع و استفراغ بارداری را توضیح دهد .
- 55- آموزشهای لازم به مادر مبتلا به یبوست را توضیح دهد
- 56- اقطار سر جنین را در چرخش سر مقایسه نماید .
- 57- انواع نمایش های سر جنین در داخل لگن مادر را بیان کند .
- 58- انگاژمان سر جنین را تعریف کند .
- 59- هدف از انجام هر یک از مانورهای لئوپولد را بیان نماید .
- 60- انواع بوژیشن های عضو نمایشی در لگن مادر را از روی تصویر شناسایی نماید .
- 61- قرار جنین را تعریف نماید .
- 62- نقش دیلتاسیون را در پیشبرد زایمان بیان کند .
- 63- واژه مامایی را تعریف کند .
- 64- تئوریهای مربوط به شروع زایمان را با یکدیگر مقایسه کند .
- 65- علائم زایمان کاذب را با زایمان حقیقی مقایسه کند .
- 66- خصوصیات انقباضات رحمی را توضیح دهد .
- 67- خصوصیات هر یک از مراحل زایمان را شرح دهد .
- 68- مراقبتهای ضروری مادر و جنین را در مراحل مختلف زایمان بیان نماید .
- 69- حرکات اساسی در مکانیسم زایمان را به ترتیب بیان نماید .
- 70- آموزشهای لازم به مادر را در مراحل مختلف زایمان لیست نماید .
- 71- مراقبتهای فوری مرحله چهارم زایمان را شرح دهد .
- 72- تغییرات رحم در دوره بعد از زایمان را شرح دهد
- 73- تغییرات دستگاه گردش خون در دوره بعد از زایمان را شرح دهد
- 74- انواع روشهای پیشگیری از بارداری را نام ببرند
- 24- موارد استفاده و کنتراندیکاسیون و عوارض جانبی هر روش را بیان نمایند

1- برنامه زمان بندی درس

اهداف	عنوان درس	تاریخ	جلسه
اهداف کلی جلسه			
آشنایی دانشجویان با مفهوم بهداشت مادر و کودک، شاخص های بهداشتی، استراتژیهای WHO برای کاهش مرگ و میر نوزادان، سلامت مادران، مراقبتهای زایمانی، پیشگیری از کزاز نوزادان و نقش جامعه در بهبود و توسعه مراقبتهای دوران بارداری و بعد از زایمان	مروری بر مفهوم پرستاری بهداشت مادر و نوزاد		۱
شناخت دانشجویان از روان زیست شناسی مادری، مراحل پذیرش مادری (سه ماه اول، دوم و سوم) نقش پرستار و نظر اسلام نسبت به نقش مادر	مراحل پذیرش نقش مادری و پدری		۲
شناخت دانشجویان از روان زیست شناسی پدری، پدر شدن و مراحل آنو نقش پرستار در مراحل فوق			
آشنایی دانشجویان با تعریف، انواع و عوامل موثر در تعادل مکانیسمهای دفاعی و حاملگی بعنوان یک بحران	نظریه بحران		۳
آشنایی دانشجویان با ساختمان و عملکرد دستگاه تناسلی زنانه خارجی	آناتومی دستگاه تناسلی زنانه		۴
آشنایی دانشجویان با ساختمان و عملکرد دستگاه تناسلی زنانه داخلی	آناتومی دستگاه تناسلی زنانه		۵
شناخت دانشجویان از تعریف بلوغ و مراحل آن	مراحل بلوغ قاعدگی		۶
آشنایی دانشجویان با مفهوم قاعدگی و مراحل آن			۷
شناخت دانشجویان از روند لقاح و مراحل تکاملی رویانی و جنینی	لقاح نحوه رشد و تکامل جنین		۸
آشنایی دانشجویان با کلیه تغییرات فیزیولوژیک ناشی از بارداری	تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری		۹
شناخت دانشجویان از عوارض جزیی بارداری و نحوه برخورد با آن	ناراحتیهای جزیی دوران بارداری		۱۰
آشنایی دانشجویان با مراقبت های دوران بارداری و معاینات مربوط به آن	مراقبتهای دوران بارداری		۱۱
آشنایی دانشجویان با مانیتورینگ سلامت جنین، شناخت دانشجویان از انواع تستهای بررسی سلامت جنین	روشهای بررسی سلامت جنین		۱۲
شناخت دانشجویان از انتقال ارثی، تعامل محیط توارث، روشهای ارزشیابی ژنتیکی، اهداف مشاوره و نقش پرستار در ارتباط با تولد نوزاد با اختلالات ژنتیکی، نظر اسلام نسبت به نسل سالم	ژنتیک و مشاوره ژنتیکی		۱۳

۱۴	زایمان طبیعی	آشنایی دانشجویان با علل دردهای زایمان ، مراحل مختلف زایمان ،
۱۵		
۱۶	روشهای مختلف کاهش درد	آشنایی دانشجویان با روشهای مختلف غیر دارویی و دارویی کاهش درد زایمان
۱۷	دوره بعد از زایمان	آشنایی دانشجویان با عوارض دوره بعد از زایمان و مراقبتهای پرستاری مربوط به آن
۱۸	تنظیم خانواده	آشنایی دانشجویان با تعریف تنظیم خانواده و انواع روش های آن شناخت دانشجویان از روشهای هورمونی تنظیم خانواده
۱۹	تنظیم خانواده	شناخت دانشجویان از روشهای هورمونی و مکانیکال تنظیم خانواده
۲۰	تنظیم خانواده	شناخت دانشجویان از روشهای سد کننده و جراحی تنظیم خانواده

روش تدریس :

سخنرانی همراه با نمایش فیلم و پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی :

این واحد درسی با استفاده از وسایل کمک آموزشی : وایت برد و ماژیک ، فیلم آموزشی و اسلاید (پاورپوینت) ارائه می گردد.

ارزیابی دانشجو :

- 1- ارزشیابی پایان دوره 60%
 - 2- پاسخ به سوالات کلاسی 5%
 - 3- حضور فعال در کلاس 5%
 - 4- کوئیزهای کلاسی 10%
 - 5- امتحان میان ترم 20%
- سئوالات پایان ترم به صورت کتبی با استفاده از سئوالات چهار گزینه ای و تشریحی می باشد .

*منبع اصلی

۱. کانینگهام و همکاران ، بارداری و زایمان ویلیامز - ترجمه دکتر بهرام قاضی جهانی و روشنک قطبی با نظارت دکتر ملک منصور اقصی - ناشر : گلپان نشر تهران ۱۳۸۹.

۲. ذوالفقاری ،میترا. اسدی نوقانی،احمد علی. پرستاری بهداشت مادران و نوزادان. ناشر بشری مرکزی علوم پزشکی. چاپ اول ۱۳۹۱

۳. ربابه ضیغمی کاشانی .پرستاری بهداشت مادر و نوزاد . تهران انتشارات بشری چاپ دوم ،ویرایش سوم ۱۳۸۹

4- Marilyn J.Hockenberry.David Wilson.Wongs Nuesing care of Infants an children. Ninth Edition VOL 1,2.COPYRIGHT 2011 BY MOSBY inc. ISBN:987-0-323-06912

5- E.MALCOLM symonds. Iarm.syonds- Essential obstetrics and gynaecology- Timothy horne
EDINBURGHLONDON new york hiladelphia Sydney toron to 1998

6-DAVID James . Philipj . Steer and et al . High Risk Pregnancy. Management options. WB saunders. ISBN O 7020 .

7-. Wong, donna,L shanone. Perry. Maternat child nursing care. Mosby c